

Sygn. akt II CSK 152/18

POSTANOWIENIE

Dnia 17 lipca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z powództwa A.W.

przeciwko Miejskim Wodociągom i Kanalizacji Spółce z ograniczoną
odpowiedzialnością w K.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 17 lipca 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 18 października 2017 r., sygn. akt I ACa [...] /17,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 2700,- (dwa
tysiące siedemset) złotych z tytułu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 października 2017 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację powoda A.W. od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 23 lutego 2017 r., mocą którego oddalone zostało powództwo przeciwko Miejskim Wodociągom i Kanalizacji spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K., w części dotyczącej żądania wynagrodzenia za bezumowne korzystanie ze wskazanej w pozwie nieruchomości i odszkodowania za zniszczenie istniejącej sieci drenażowej, umorzone postępowanie w pozostałym zakresie i rozstrzygnięte koszty postępowania. Oddalenie powództwa nastąpiło ze względu na brak dowiedzenia przez powoda spełnienia przesłanek określonych w art. 224 § 1 i 2 oraz w art. 225 k.c. Oddalając apelację powoda Sąd drugiej instancji podzielił ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego oraz co do istoty dokonaną ocenę prawną sprawy.

W skardze kasacyjnej powód zarzucił Sądowi Apelacyjnemu naruszenie zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego, tj. art. 224 § 2 i art. 225 w związku z art. 230 i art. 352 § 2 k.c. przez ich błędną wykładnię i zastosowanie przez przyjęcie, że pozwany posiadał służebność przesyłu w dobrej wierze, w sytuacji, gdy pozostawał on w złej wierze. Naruszenie przepisów postępowania dotyczy art. 233, art. 230, art. 232 w związku z art. 278 § 1 oraz art. 102 k.p.c. przez niewłaściwe zastosowanie lub niezastosowanie w sprawie. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części oraz wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania wraz z rozstrzygnięciem o kosztach postępowania kasacyjnego.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł o odmowę jej przyjęcia do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania ze względu na brak podstaw określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Przepis ten przewiduje możliwość przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w razie wystąpienia przynajmniej jednej z przesłanek: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje

potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania pełnomocnik skarżącego powołał się na art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c. wskazując, że „w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, a nadto skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, a w szczególności: 1) wykładnia art. 224 § 2 i art. 225 k.c. w związku z art. 230 i art. 352 § 2 k.c. budzi w praktyce i doktrynie poważne wątpliwości, albowiem nie zostało w przepisach Kodeksu cywilnego zdefiniowane pojęcie złej wiary, którą określa się w sposób subiektywny jako stan wiedzy wyrażonej osobistym stosunkiem posiadacza do określonego prawa lub stosunku prawnego z zachowaniem zwykłych aktów staranności, a więc w złej wierze jest zarówno ten, kto wie, że prawo mu nie przysługuje, jak i ten, kto z łatwością mógł się o tym dowiedzieć”. Dalej następuje odwołanie się do ustaleń w rozpoznawanej sprawie i oczekiwane jest – jak zdaje się wynikać z tekstu - rozstrzygnięcie przez Sąd Najwyższy nie abstrakcyjnie sformułowanego zagadnienia prawnego, lecz wypowiedzenie się odnośnie do prawidłowości ocen prawnych dokonanych przez Sądy w toku instancji w związku z ustaleniami faktycznymi w rozpoznawanej sprawie.

W utrwalonym, znanym i wielokrotnie publikowanym orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz w poglądach doktryny jest od dawna utrwalone stanowisko co do tego, jak powinno wyglądać uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ze względu na przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Dowiedzenie wystąpienia tych przesłanek wymaga przeprowadzenia profesjonalnego, dogłębnego wywodu prawniczego, z wykorzystaniem doktryny i orzecznictwa, wskazującego na znaczenie odpowiedzi na pytanie prawne dla rozwoju prawa, z uwagi na brak takiej odpowiedzi w dotychczasowym orzecznictwie, oraz znaczenia tej odpowiedzi dla rozpoznania konkretnej sprawy. Nie jest to zatem tylko podzielenie się wątpliwościami, skoro zamierza się wzruszyć prawomocne orzeczenie sądowe, a postępowanie kasacyjne nie jest trzecią instancją sądową, tylko postępowaniem o charakterze nadzwyczajnym. Tego wszystkiego zabrakło

w uzasadnieniu wniosku powoda, jest natomiast podważany ustalony stan faktyczny i ocena dowodów, a to nie może stanowić podstawy skargi kasacyjnej, zaś Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Podobnie, nie zostały spełnione warunki prawne przyjęcia skargi kasacyjnej na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c. W odniesieniu do pierwszej kwestii, to uzasadnienie jest szczątkowe, a twierdzenie o nieutrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego w odniesieniu do dobrej lub złej wiary w zakresie dotyczącym rozpoznawanej sprawy nie zostało poparte żadnymi rozbieżnymi orzeczeniami sądowymi. Problem przesłanek zachowania dobrej lub złej wiary ma w ogólności ogromne orzecznictwo i bardzo bogate piśmiennictwo. Z kolei Sądy orzekające w sprawie w sposób rzeczowy odniosły się w uzasadnieniach do tych kwestii, zwłaszcza zarzucanej pozwanemu złej wiary. Bez żadnego uzasadnienia pozostała podstawa przyjęcia skargi, jaką jest jej oczywistość i to mimo również w zakresie tej podstawy utrwalonych od lat poglądów orzecznictwa i doktryny, jak powinno się dowodzić wystąpienia przesłanek oczywistego uzasadnienia skargi kasacyjnej. Z pewnością należy się zgodzić ze skarżącym, że każdy wyrok sądowy winien być sprawiedliwy i słuszny, musi się jednak na to spojrzeć obiektywnie, a więc także z pozycji drugiej strony postępowania, a mając inne wyobrażenie winno się starannie o swoich racjach przekonać drogą argumentacji prawniczej.

Ze względu na brak dowiedzenia wymaganych przesłanek, należało na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzec jak w postanowieniu, rozstrzygając o kosztach postępowania na podstawie art. 98 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

at